

Normandië West

Kanaaleilanden

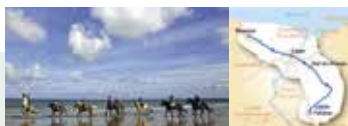
De bisquine La Granvillaise in de baai van Granville
H. Lemaire/nemis.fr

De regio's in deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Caen en de invasiestranden	blz. 115
2 Presqu'île du Cotentin	blz. 215
3 Granville en de baai van de Mont-Saint-Michel	blz. 315
4 De Bocage en het Pays d'Argentan	blz. 363
5 Alençon en het Parc Régional Normandie-Maine	blz. 409
Naar de Kanaaleilanden	blz. 455

INHOUD

P. Escudero/nemis.fr

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ...6

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

De mooiste reisherinneringen 10

REISPLANNER

Een keuze uit de mooiste routes...18

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 28

NAAR NORMANDIË

Met de auto 30

Met de trein 30

Met het vliegtuig 31

VOOR HET VERTREK

Klimaat 32

Nuttige adressen 32

Overnachten 34

Uit eten 35

NORMANDIË VAN A TOT Z

Rubrieken
in alfabetische volgorde 36

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden en
activiteiten 44

MEMO

Evenementen 47

Leestips 49

MEER WETEN OVER NORMANDIË

WESTELIJK NORMANDIË VANDAAG

Trotse Normandiërs 54

Economische sectoren
in beweging 57

Vrijtijdsbesteding op niveau 62

Een hippisch mekka 64

STREEKPRODUCTEN EN GASTRONOMIE.....67

NATUUR EN LANDSCHAP

De kust 72

Bocage, campagne
en andere leefmilieus 75

Veehouderij 78

Bescherming van het milieu 78

GESCHIEDENIS

Beknopt overzicht 80

Willem de Veroveraar 84

Invasie 86

KUNST EN CULTUUR

Een streek van kerken 94

Militaire architectuur 96

Architectuur en esthetiek 97

ABC van de architectuur 99

Woonvormen en architectuur 104

Levenskunst 106

Kunstenaars en schrijvers 107

Legenden en tradities 110

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 CAEN EN DE INVASIESTRANDEN

Caen	116
Ouistreham-Riva-Bella	142
Cabourg	145
Invasiestranden	151
Arromanches-les-Bains	174
Omaha Beach	177
Château de Fontaine-Henry	182
Bayeux	184
Ancienne abbaye de Cerisy-la-Forêt	202
Château de Balleroy	204
Château de Vendeuvre	206
De tuinen van het Château de Canon	209
Saint-Pierre-sur-Dives	211

2 PRESQU'ÎLE DU COTENTIN

Carentan-les-Marais	218
Sainte-Mère-Église	226
Saint-Sauveur-le-Vicomte	233
Valognes	236
Saint-Vaast-la-Hougue	242
Barfleur	248
Cherbourg-en-Cotentin	255
Pointe de la Hague	270
Barneville-Carteret	284
Abbatiale de Lessay	292
Coutances	299
Saint-Lô	307

3 GRANVILLE EN DE BAAI VAN DE MONT-SAINT-MICHEL

Granville	316
Îles Chausey	327
Mont-Saint-Michel	330
Pontorson	345
Avranches	348
Villedieu-les-Poêles	356

4 DE BOCAGE EN HET PAYS D'ARGENTAN

Falaise	366
Clécy	372
La Suisse Normande	376
Aunay-sur-Odon	383
Vire	386
Flers	391
Argentan	394
Haras National du Pin	404

5 ALENÇON EN HET PARC RÉGIONAL NORMANDIE-MAINE

Alençon	412
Sées	422
Château de Carrouges	426
Domfront-en-Poiraie	431
Bagnoles-de-l'Orne	436
Mortain	444
Fresnay-sur-Sarthe	449
Sillé-le-Guillaume	451

NAAR DE KANAALEILANDEN

DE REIS VOORBEREIDEN	456
----------------------------	-----

MEER WETEN OVER DE KANAALEILANDEN

Een bijzondere archipel	462
Normandisch of Engels?	463
De Kanaaleilanden vandaag	464
Beroemde eilandbewoners	466

DE KANAALEILANDEN

Jersey	470
Guernsey	485
Herm	500
Sark	503
Alderney	508

Woordenlijst	514
Register	526
Kaarten en plattegronden	537

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

NIET TE MISSEN

★★★ De reis waard

★★ Een omweg waard

★ Interessant

★★★

Château de Vendevre

Een schitterend landgoed dat getuigt van het rijke aristocratische leven in de 18de eeuw. Laat u verrassen door de tuinen met bedriegertjes (verborgen waterspuwers die tijdens het ancien régime erg populair waren) en de collectie miniatuurobjecten in het Musée du Mobilier Miniature.

Zie blz. 206.

N. Thibaut/Photomastop

J.A. Moreno/age fotostock

★★★

Abbaye-aux-Hommes in Caen

Een van de hoogtepunten van de romaanse bouwkunst en de tegenhanger van de Abbaye-aux-Dames, ook in Caen, de hoofdstad van de hertogen van Normandië.

Zie blz. 125.

★★★★

Mont-Saint-Michel

Dit meer dan duizend jaar oude architectonische meesterwerk rijst op uit het water van een van de mooiste baaien ter wereld en is een symbool van spiritualiteit en menselijk vernuft. **Zie blz. 330.**

★★★★

Tapijt van Bayeux

Dit geborduurde meesterwerk is bijna 70 m lang en is in zekere zin een van de oudste stripverhalen van de wereld. Het verbeeldt de verovering van Engeland door Willem de Veroveraar. **Zie blz. 185.**

F. Leroy/hemis.fr

J.D. Dallet/age fotostock

★★★

Haras National du Pin

Diep in het Normandische achterland ligt het 'Versailles van het paard', de oudste en meest prestigieuze nationale stoeterij van Frankrijk, ondergebracht in een majestueus kasteelcomplex waarvan de bouw begon in het laatste regeringsjaar van Lodewijk XIV. **Zie blz. 404.**

Ripani/Massimo/Sime/Photomanstop

Met de kajak op weg naar Chausey
Ch. Bolsieux/hemis.fr

♥ **Tel de schapen** in de Havre de Saint-Germain-sur-Ay. Maak onder leiding van een jonge schapenhoedster een prachtige wandeling door de kwelders en kom van alles te weten over de flora en fauna van dit bijzondere gebied. **Zie blz. 293.**

♥ **Geniet van de mooiste klassieke muziek** in de kerk van de abdij van Lessay. Deze schitterende romaanse kerk uit de 11de eeuw biedt een geweldig decor voor het internationaal vermaarde muziekfestival dat er jaarlijks wordt gehouden. **Zie blz. 292.**

Schapen aan de Côte des Havres
C. Moirenc/hemis.fr

TOP 5 Panorama's

1. Nez de Jobourg (blz. 279)
2. De vuurtoren van Gatteville, op de Pointe de Barfleur (blz. 249)
3. De kliffen van Carolles (blz. 322) en Champeaux (blz. 324)
4. De Roche d'Oëtre (blz. 379)
5. Pointe du Grouin du Sud (blz. 341)

De vuurtoren van Gatteville

J. A. Moreno/age fotostock

♥ Beklim de grote donjon van Falaise.

In het trotse kasteel waar Willem de Veroveraar werd geboren, kunt u een rondleiding met voorstellingen volgen die u terugvoert naar de middeleeuwen en het leven van deze hertog van Normandië die koning van Engeland werd. **Zie blz. 368.**

♥ Laat u meevoeren op de wind

in een zeilwagen op het strand van Jullouville. Het 2 km lange zandstrand tussen Carolles-Plage en Saint-Pair-sur-Mer verandert bij eb in een magnifiek natuurgebied dat zich uitstekend leent voor strandzeilen. Sensationeel! **Zie blz. 322.**

♥ Steek bij eb te voet de zandplaat over

tussen St-Vaast-la-Hougue en het eiland Tatihou om het Festival des Traversées bij te wonen, een festival voor traditionele muziek uit de hele wereld. **Zie blz. 247.**

♥ Peddel in een zeekajak

van het ene eiland naar het andere in de meer dan vijftig eilanden tellende Chausey-archipel. Wie van zand, zee en weidse vergezichten houdt, kan in dit ongerepte gebied met zijn magnifieke flora en fauna zijn hart ophalen. **Zie blz. 327.**

Een zeilwagen bij de Pointe de la Hague

S. Grandadam/age fotostock

Monding van de Orne en Côte de Nacre

2 dagen

Route: 70 km langs stranden, kastelen en musea

Caen, Rue Saint-Sauveur
Atlantide Phototravel/Getty Images

Aalscholver, monding van de Orne
L.-M. Preau/hemis.fr

● Dag 1 De monding van de Orne en de kust

Rijd 's ochtends van Cabourg (blz. 145) langs Merville (blz. 147) naar Bénouville (blz. 158). Wilt u meer over dit specifieke ecosysteem te weten te komen, breng dan een bezoek aan het Maison de la Nature et de l'Estuaire in Sallenelles (blz. 148). Verken 's middags de andere kant van de monding en rijd van Ouireham-Riva-Bella (blz. 142) naar Courseulles-sur-Mer (blz. 162). Als de zon niet schijnt, profiteer dan van een thalassobehandeling in Luc-sur-Mer (blz. 160). Breng de nacht door aan zee.

● Dag 2 Rondom Caen

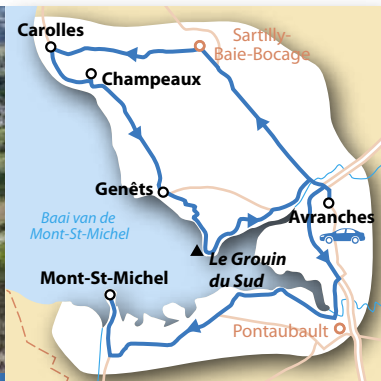
's Ochtends Caen, met zijn kasteel en musea (blz. 117-120), 's middags de Abbaye d'Ardenne (blz. 135) en het Château de Fontaine-Henry (blz. 182).

Tip: als u genoeg tijd hebt, trek dan een halve dag extra uit voor een bezoek aan het Mémorial de Caen.

De baai van de Mont-Saint-Michel

3 dagen

Route: 60 km, met historisch erfgoed en wandelingen

● Dag 1 Van Avranches naar Saint-Jean-le-Thomas

Bekijk Avranches en bezoek het Scriptorial (**blz. 350**). Werp een blik op de Mont vanuit de Jardin des Plantes. Maak 's middags een wandeling in Carolles en over de kliffen van Champeaux (**blz. 324**), die schitterend uitkijken op de Mont. Eindig de dag aan het strand van St-Jean-le-Thomas (**blz. 340**).

● Dag 2 De baai van de Mont-Saint-Michel

Bezoek in de ochtend Genêts (**blz. 341**) en het Écomusée de la Baie (**blz. 341**) in Vains. Steek 's middags te voet de baai over (**blz. 340 en 344**) vanuit Genêts. Trek hier vijf uur voor uit. Eindig de dag op de Mont, die prachtig verlicht is.

Tips: de baai is alleen bij eb te voet over te steken. Houd daar rekening mee en denk eraan om te reserveren. U kunt de baai ook te paard oversteken.

● Dag 3 De Mont-Saint-Michel

Trek minstens een paar uur en liefst een hele dag uit voor de Mont-Saint-Michel (**blz. 330**). Vanaf het parkeerterrein kunt u naar de Mont lopen (40 min.) of een pendelbus nemen. Maak eerst een wandeling door het stadje (**blz. 334**) voordat u de abdij bezoekt. Om optimaal te kunnen genieten van de Merveille (**blz. 336**) en de doolhof van zalen op verschillende verdiepingen raden we ten sterkste een rondleiding aan. Mocht u nog tijd overhebben, bezoek dan later op de dag de stuwdam in de Couesnon (**blz. 331**) of de Alligator Bay (**blz. 342**) bij Beauvoir – succes gegarandeerd bij zowel jong als oud!

Tip: bezoek de Mont-Saint-Michel bij voorkeur wanneer het springvloed is. Dat is de gedroomde kans om de Mont volkomen door water omgeven te zien. Het is dan wel extra druk, dus zorg dat u ruim van tevoren accommodatie reserveert.

Normandië van A tot Z

 Voor een uitgebreid overzicht van activiteiten, sport en ontspanning verwijzen we u naar de **Comités Départementaux** en het **Comité Régional de Tourisme** (zie blz. 32). Kijk voor andere dienstverlenende organisaties, winkels en ambachtelijke bedrijven in het 'Adresboekje' dat u aan het eind van elke plaatsbeschrijving vindt (met rubrieken als 'Winkelen', 'Uitgaan' en 'Sport en ontspanning').

 Raadpleeg tijdens uw verblijf de **Presse de la Manche** of het weekblad **La Manche Libre**, of luister naar **France Bleu Cotentin** en **France Bleu Normandie** om van dag tot dag op de hoogte te zijn van de activiteiten in de regio.

DIGITALE APP

De **Kit M** is een in het departement Manche gratis beschikbare app, te downloaden voor Android en iOS. Naast praktische informatie geeft deze app via de QR-codes uitleg over toeristische bezienswaardigheden en monumenten.

BERGBEKLIMMEN

De steile wanden van de Alpes Mancelles of La Suisse Normande bieden prima mogelijkheden voor klimmers, net zoals de Rochers des Parcs vlak bij Clécy of de Fosse-Arthur ten noordwesten van Domfront.

Club Alpin Français – 92 r. de Geôle - 14000 Caen - ☎ 02 31 86 29 55 - www.clubalpin-caen.fr - wo 18.15-19.30 u.

Fédération Française de la

Montagne et de l'Escalade – www.ffme.fr.

CASINO'S

Manche: Cherbourg, Agon-Coutainville, Granville en Saint-Pair-sur-Mer. **Calvados:** Cabourg, Ouistreham-Riva-Bella, Luc-sur-Mer en Saint-Aubin-sur-Mer. **Orne:** Bagnoles-de-l'Orne.

DUIKEN

Clubs en duikscholen vindt u in de grote badplaatsen.

Fédération Française d'Étude et de Sports Sous-marins – 24 quai de Rive-Neuve - 13284 Marseille Cedex 07 - ☎ 04 91 33 99 31 / 0 820 000 457 - www.ffessm.fr.

FIETSEN

Op veel plaatsen kunt u fietsen huren, bijvoorbeeld op de SNCF-stations in Caen, Cabourg, Bayeux en Dives-sur-Mer – www.velo.sncf.com.

Voies Vertes

Een echt netwerk van fietspaden is er nog niet, wel zijn er vele *Voies Vertes* (geschikt voor gewone fietsen en mountainbikes):

- Van Camberton bij Coutances naar Rocheville ten noorden van Bricquebec. Vanuit La Haye-du-Puits verbinding met Portbail en Carentan.

- Van Vire naar Carentan (voormalig jaagpad van de Vire en het Canal Vire-Taute).

- Van Domfront of Vire naar de Mont-Saint-Michel via Mortain.

Fietsers bij de Mont-Saint-Michel

Makasana/Stock

- Van Alençon naar Condé-sur-Huisne, via Mortagne-au-Perche.

Voor meer informatie:

Comité Régional Normandie de Cyclotourisme – www.normandie-cyclotourisme.com.

La Véloscénie

Een 450 km lange fietsroute van Parijs via Chartres en de departementen Orne en Manche naar de Mont-Saint-Michel. Drie van de acht etappes lopen door deze twee departementen. Beschrijving, kaarten en tips vindt u op de website www.veloscenie.com.

Stranden van de Invasie - Mont-Saint-Michel – Een parcours van 230 km van afwisselend 'voies vertes' (130 km) en landweggetjes verbindt de stranden van Arromanches (of Omaha Beach) met de baai van de Mont-St-Michel. Kijk op www.debarquement-montsaint-michel-avelo.com.

De Vélofrancette

Deze route voert van de Manche naar de Atlantische Oceaan. De weg doorkruist Normandië tussen Ouistreham en Domfront (126 km), via Caen, La Suisse Normande en

Flers. Beschrijving, kaarten en tips op www.lavelofrancette.com.

Tour de Manche

Deze route leidt van Bretagne naar Groot-Brittannië via het landgedeelte van de Cotentin, vanaf de Mont-St-Michel via Saint-Lô, Carentan en de Bocage Mortainais tot aan Cherbourg. Inlichtingen op www.tourdemanche.com.

Bayeux - Arromanches - Longues-sur-mer

– Deze korte route van 24 km met Bayeux als vertrekpunt voert via 'voies vertes' door de Bessin en langs de kustlijn. Daarna volgt de Cap Manvieux (mooi uitzicht op de kliffen van de Bessin) en vervolgens keert u via de fietsroute 'Stranden van de Invasie - Mont-Saint-Michel' terug in Bayeux.

GOLF

Ligue de Golf de Normandie – 11 pl. Félix Faure - 76170 Lillebonne - ☎ 02 32 65 26 39 - liguegolfnormandie.fr

HISTORISCHE ROUTES

Routes en folders zijn verkrijgbaar bij de toeristenbureaus. Ter plaatse

Presqu'île du Cotentin **2**

Michelinkaart 303 – Manche (50)

De oostkust en het binnenland van het schiereiland Cotentin:

▶ CARENTAN-LES-MARAIS	218
▶ SAINTE-MÈRE-ÉGLISE ★	226
▶ SAINT-SAUVEUR-LE-VICOMTE	233
▶ VALOGNES ★	236
▶ SAINT-VAAST-LA-HOUGUE	242
▶ BARFLEUR ★	248

De noordkust van Cotentin:

▶ CHERBOURG-EN-COTENTIN ★	255
----------------------------------	------------

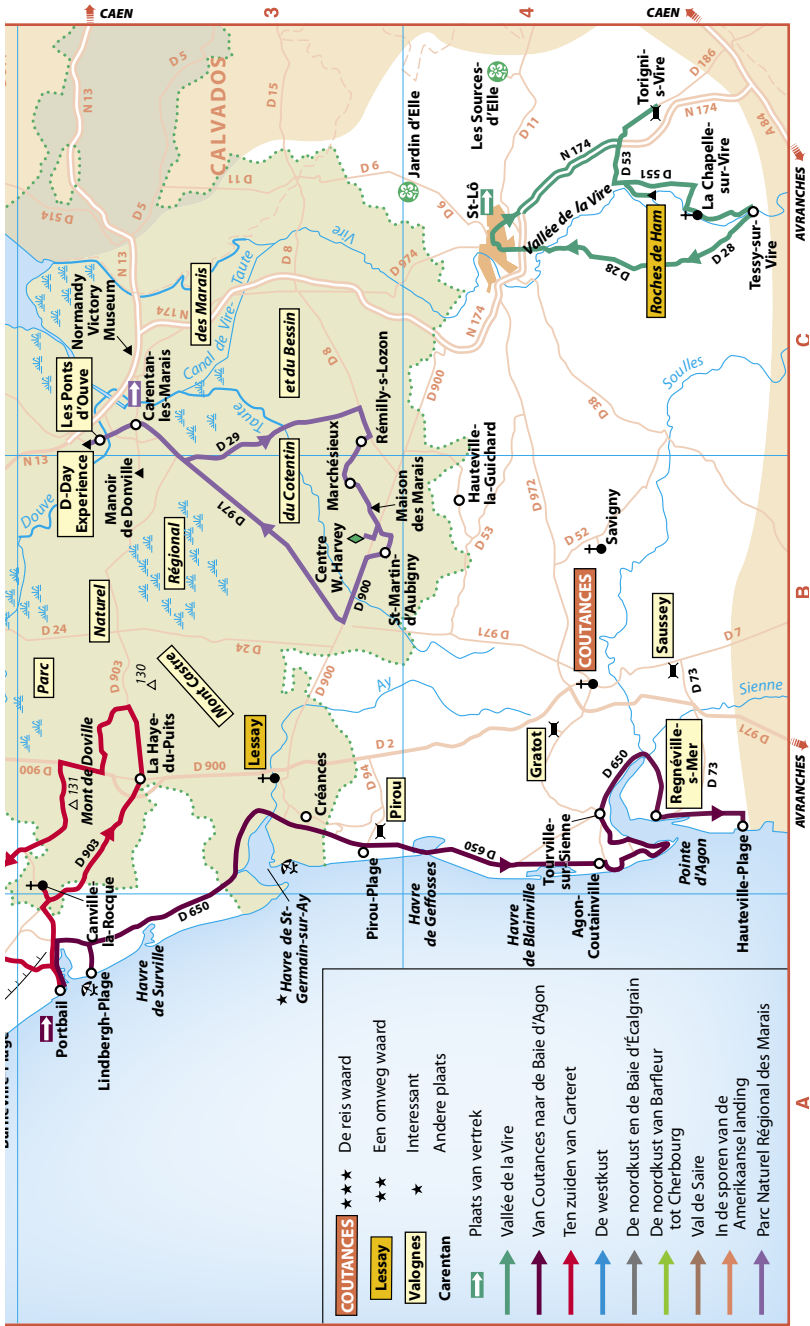
De westkust van Cotentin:

▶ POINTE DE LA HAGUE ★★	270
▶ BARNEVILLE-CARTERET ★	284
▶ ABBATIALE DE LESSAY ★★	292
▶ COUTANCES ★★	299

29 km ten oosten van Coutances:

▶ SAINT-LÔ	307
-------------------	------------

COUTANCES	★★★	De reis waard
Lessay	★★	Een omweg waard
Valognes	★	Interessant
Carentan		Andere plaatsen
		Plaats van vertrek
		Vallée de la Vire
		Van Coutances naar de Baie d'Agon
		Ten zuiden van Carteret
		De westkust
		De noordkust en de Baie d'Écalgrain
		De noordkust van Barfleur tot Cherbourg
		Val de Saïre
		In de sporen van de Amerikaanse landing
		Parc Naturel Régional des Marais

Carentan-les-Marais

6063 inwoners – Manche (50)

De poort tot het schiereiland Cotentin en 'hoofdstad van de moerassen' ligt te midden van schitterende natte groene landschappen waar de runderen en paarden leven die de streek beroemd hebben gemaakt. Het Parc Naturel Régional des Marais du Cotentin et du Bessin, dat door sloten in vierkanten wordt verdeeld en door de rivieren de Douve, de Taute en de Sèvre bevoeid, grenst aan de Baie des Veys. Neem de verrekijker in de hand, volg de natuurpaden en ontdek er de flora en fauna.

ADRESBOEKJE: BLZ. 224

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 24 pl. de la République - 50500 Carentan - ☎ 02 33 71 23 50 - www.ot-baieducotentin.fr - juli-aug.: 9.00-18.30, zo 10.00-13.00 u; april-juni en sept.: dag. beh. zo 9.30-12.30, 14.00-18.00, zo 10.00-13.00 u; okt.-maart: vraag inlichtingen - gesl. 1 jan., 1 mei, 25 dec.

LIGGING

Regiokaart C3 (blz. 216-217) – Michelinkaart 303 E4. Carentan is de toegangspoort tot het schiereiland Cotentin, gelegen op het kruispunt van de wegen Bayeux (44 km naar het oosten)-Cherbourg (51 km naar

het noordwesten) en Saint-Lô (35 km naar het zuiden)-Cherbourg, over de N13.

AANRADERS

Het Maison du Parc Naturel Régional des Marais du Cotentin et du Bessin; de natuurpaden.

PLANNING

Trek een uur uit om het stadje te bekijken en een dag voor een bezoek aan het natuurpark, met zijn moeraslandschappen en rijke fauna.

MET KINDEREN

Maak een boottocht door het waterlandschap of een ezeltocht.

Wandelen

Vanwege de vele veehouderijen is Carentan een belangrijke veehandelsplaats en een van de grootste centra van zuivelindustrie van het departement Manche. Het stadje werd in juni 1944 zwaar gebombardeerd, maar in het centrum zijn een paar mooie monumenten bewaard gebleven.

Église Notre-Dame

De zuidkant van de kerk (12de-15de eeuw) is een schoolvoorbeeld van flamboyante gotiek. De klokkentoren met de hoge achthoekige spits torent hoog boven de omgeving uit. Een hek in renaissancestijl sluit het koor af.

Op de hoek van de Rue de l'Église en de Place Guillaume-de-Cerisy staat een huis dat **Balzac Hôtel de Dey** doopte en een plaats gaf in zijn verhaal *Le Réquisitionnaire*. In de wijk staan nog 17de- en 18de-eeuwse herenhuizen.

Place de la République

Fraaie arcaden ondersteunen vier 14de-eeuwse huizen, overblijfselen van een overdekte markt. Het **Hôtel de Ville** is gevestigd in stijlvolle 17de- tot 19de-eeuwse gebouwen van een oud kanunnikenklooster.

Carentan, de jachthaven in het Canal de Vire et Taute
B. Rieger / hemis.fr

De overdekte zuilengang rond de **Lavoir des Fontaines**, de wasplaats uit 1784, is versierd met prachtige waterspuwers.

De haven

De haven ligt aan het eind van een verbindingskanaal met de baai van Les Veys en werd in 1982 in gebruik genomen. Vanaf de sluis die de toegang tot de haven afsluit, is bij opkomend tij de zogeheten **muscaret** te zien: een verschijnsel waarbij een golf die vanuit zee het kanaal binnenstroomt, wordt gebroken door de weerstand van het rivierwater (van de Douve, de Vire en de Taute) dat hier in tegengestelde richting de zee instroomt.

Het kanaal van Carentan loopt via een aquaduct uit 1994 over de N13. Wees dus niet verbaasd als u vanuit de auto boven u zeilboten ziet passeren.

In de omgeving Regiokaart (blz. 216-217)

★ D-Day Experience C3

▶ 2,5 km ten noorden van Carentan over de D913, richting Saint-Côme-du-Mont. 2 village de l'Amont - 50500 Saint-Côme-du-Mont (het museum staat bij de kruising van de wegen naar Carentan, St-Côme-du-Mont en Utah Beach) - ☎ 02 33 23 61 95 - www.dday-experience.com - ♿ - april-sept.: 9.30-19.00 u; okt.-maart: 10.00-18.00 u - gesl. 1 jan., 24, 25 en 31 dec., 1 week in jan. - rondleiding op afspraak (1.30 uur) - 2 musea € 13 (tot 17 jaar € 9), 2 musea + 3D-film € 19 (tot 17 jaar € 15) - gezinskaartje (2 volw. en max. 3 kinderen tot 17 jaar) 2 musea € 40, 2 musea + 3D-film € 60.

Deze historische ruimte bevindt zich op de 'Carrefour de l'Homme Mort' (Dead Man's Corner), zo genoemd omdat daar tijdens de strijd om Carentan een Amerikaanse tank werd verwoest en het lichaam van een Amerikaanse officier een aantal dagen op de pantserkoepel bleef hangen. Het eerste museum is ingericht in een huis waar tot 6 juni 1944 het hoofdkwartier van de Duitsers gevestigd was. In een ander gebouw, een soort hangar, wordt op twee niveaus op levendige wijze een grote **collectie**★ voorwerpen getoond die betrekking hebben op de

PRESQU'ÎLE DU COTENTIN

invasietroepen en de strijd om Carentan: uitrusting, uniformen, persoonlijke voorwerpen. In het tweede deel van de route wordt de bezoeker ondergedompeld in een bijzondere situatie: na een briefing over de missie van D-day wordt u uitgenodigd aan boord te gaan van een authentiek Douglas C47-toestel, dat ook werd gebruikt voor de serie *Band of Brothers*. Het vliegtuig is nu omgebouwd tot dynamische **vluchtsimulator** en neemt u mee op een hectische vlucht over het Kanaal, samengevat in 7 minuten. De ervaring is pas compleet met de vertoning van een 3D-film op een scherm van 8 bij 15 m: *D-Day: Normandy 1944* van Pascal Vuong (52 min.), een aangrijpende **documentaire**, met computergegenereerde beelden, speciale effecten en bewegende kaarten, die de voorbereiding en uitvoering van de D-day-invasie weergeeft.

Normandy Victory Museum C3

► 4,2 km ten oosten van Carentan via de D974, richting Isigny-sur-Mer.

Activiteitenpark La Fourchette - Catz - 50500 Carentan-les-Marais - ☎ 02 33 71 74 94 - www.normandy-victory-museum.com - juli-aug.: 10.00-19.00 u; feb.-juni en sept.-okt.: 10.00-18.00 u; nov.-dec. 10.00-17.00 u - gesl. in jan. - € 9 (7-16 jaar € 6) - rit in een pantservoertuig vanaf € 39, simulators € 25.

Dit historische centrum, dat in 2017 werd opgericht op de plaats van een voormalig Amerikaans vliegveld, is vooral gewijd aan **de slag om Les Haies**, die zich afspeelde in het landschap rondom Carentan. Meer dan 10.000 authentieke voorwerpen, getoond in levensechte scènes verrijkt met rijdend materieel en geluidseffecten, vertellen het verhaal van soldaten en burgers in de zomer van 1944 – hoe vrouwen bij de oorlog betrokken waren, het lot van gevangenen, de hel die de slag om Les Haies was en Operatie Cobra, die er een einde aan maakte. Er wordt een film (15 min.) vertoond over het onderwerp. Aan het eind van de route staat een aangrijpende vitrine met voorwerpen die in 2017 zijn gevonden bij **Graignes**, een dorp dat veel te lijden had tijdens de bevrijding. U kunt uw ontdekkingsstocht met verschillende activiteiten uitbreiden: een rit in een FV 432-pantserinfanterievoertuig (10 min.), een hindernissenparcours als in een echt trainingskamp (*reserveren*), en vlucht- of tanksimulators.

Het moerasgebied rond de rivier de Douve

F. Cormon / hemis.fr

De moerassen van Cotentin

PARC NATUREL RÉGIONAL DES MARAIS DU COTENTIN ET DU BESSIN

Dit regionale natuurpark met een oppervlakte van 140.000 ha (waarvan 27.000 ha moerassen en polders) werd in juni 1991 geopend en omvat 145 gemeenten in de departementen Calvados en Manche. Het park, dat een groot deel beslaat van wat vroeger het 'moeras van Carentan' werd genoemd, strekt zich uit over het zuidelijke deel van het schiereiland Cotentin, van Valonges in het noorden tot Saint-Lô in het zuiden en van Bayeux in het oosten tot Lessay in het westen. Het coulisselandschap met zijn moerassen en ontelbare kanalen is rijk aan bijzondere planten- en diersoorten. De relatief hoge vegetatie in het verder kale moerasland vormt een ideale broed- en overwinteringsplaats voor trekvogels. Naast het beheer van de waterstanden is informatieoverdracht over de planten- en dierenwereld in het gebied de voornaamste doelstelling van dit natuurpark.

GEVAREN VAN HET MOERAS

Vroeger werden de moerasbewoners vaak geteisterd door hoge koorts die 'het bloed deed koken'. In zijn werk *L'Homme aux gants de toile* geeft **Barbey d'Aurevilly** een realistische beschrijving van deze verraderlijke koortsaanval: 'De ziekte, die snel de hele streek teisterde, ontstond in de moeraslanden en verspreidde zich gaandeweg over de land- en bosbouwgebieden. De koorts sluimerde aanvankelijk in het lichaam, maar maakte zich al snel meester van de zieke, die zich uitgeput en met een zwak glimlachje overgaf. Gekweld door rillingen, klappertanden en kippenvel zocht hij met een kom hete saliethee de warmte van het haardvuur op.'

EEN EZEL ALS SYMBOOL

In 1997 werd de **Cotentin-ezel** officieel erkend als een apart ras met specifieke kenmerken: een lichtgrijze vacht met op de rug een aalstreep en een zwart andreaskruis op de schouders, lange, donker gerande oren, een witte snuit met een donkere neus en een schofthoogte van 120 tot 135 cm. Staatsstoeterijen en de vereniging ter bescherming van dit ras (www.asineriedubocage.com) zien er tegenwoordig op toe dat de Cotentin-ezel in de streek en elders in Frankrijk wordt gefokt. Cotentin-ezels zijn ideale reisgenoten.

EEN PAAR MOERASTERMEN

Een paar termen voor een beter begrip van het moeras:

Chien des marais: gefossiliseerde stam in het veen.

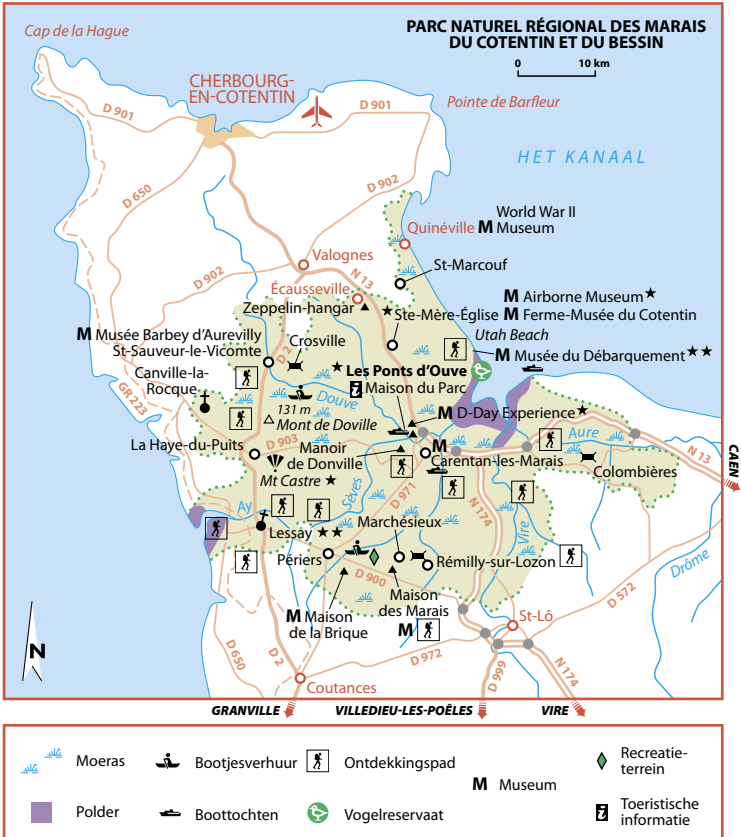
Chasse: holle weg.

Mâsse: soort leem, werd gebruikt in de woningbouw.

Mise au marais: elk jaar wordt, als het water zich terugtrekt van de overstromde weiden, het vee op een bepaalde datum door de inwoners naar de graslanden teruggebracht.

Portes-à-flots: oude sluisdeuren die de gevolgen van het tij inperkten.

PRESQU'ÎLE DU COTENTIN

Manoir de Donville B3

► Méautis, 4 km naar het zuidwesten over de D971 (richting Périers) en de D223 (richting Auvers); volg de borden - ☎ 02 33 42 03 22 - www.museebloodygulch.com - ♿ - rondleiding (1.10 uur) eind mei-okt.: za-zo, schoolvak. - € 7,50 (tot 12 jaar € 6) - ga naar het huis zelf, bel naar ☎ 06 47 51 02 69 of reserveer via de website.

De geschiedenis van dit pittoreske landhuis, dat opgetrokken is rondom een vierkante binnenplaats, gaat terug tot de 11de eeuw. Het was vroeger eigendom van machtige families uit Noord-Cotentin en werd in de tijd van Lodewijk XV herbouwd. De gebouwen, die op de monumentenlijst staan, hebben nog de originele gevels van stroleem (een traditioneel mengsel van stro, kalk en stenen), het oorspronkelijke houtwerk van de vestibule, het dak, het koetshuis en de schuur.

De eigenaar organiseert bezoeken rond twee zeer verschillende thema's: het huis, de specifieke architectuur en de omgeving; en de bloedige slag **Bloody Gulch**, die in juni 1944 op het terrein plaatsvond, waarna verscheidene tonnen puin van wapens en materieel in de grond achterbleven. Het huis werd door de 17de Panzergrenadierdivisie van de SS aangevallen, waarop een verschrikkelijke strijd volgde tussen de Duitsers en Amerikaanse soldaten van de 101st Airborne Division, gesteund door andere eenheden.

Rondrit Regiokaart (blz. 216-217)

PARC NATUREL RÉGIONAL DES MARAIS DU COTENTIN ET DU BESSIN

► Rondrit van 40 km, in paars aangegeven op de regiokaart op blz. 216-217 – ongeveer 2.30 uur. Verlaat Carentan via de D913 in de richting van Saint-Côme-du-Mont.

★ Les Ponts d'Ouve – Maison du Parc C3

3 village Les Ponts-d'Ouve - 50500 Saint-Côme-du-Mont - ☎ 02 33 71 65 30 - www.parc-cotentin-bessin.fr - ♿ -juli-aug.: 10.00-18.30 u; april-juni en sept.: wo-zo 10.00-13.00, 14.00-18.30 u; okt.-maart: dag. wo-zo 9.30-13.00, 14.00-17.30 u - gesl. 1-2 jan., 3 weken in dec. - € 5 (tot 25 jaar gratis) - rondleiding mogelijk zo-ochtend € 6 (tot 6 jaar gratis), huur verrekijker € 1.

Het Maison du Parc, vlak bij Carentan, houdt exposities, vertoont films over de flora en fauna en de seizoenen van het moeras, en organiseert een ontdekkingsstocht over het terrein.

🌿 Langs een meer waar vooral 's winters allerlei moeras- en trekvogels te vinden zijn, is een **wandelroute** (1 km) uitgezet met informatieborden en observatiepunten. 's Zomers is een wandeling van ongeveer 6 km over het terrein mogelijk.

Ontdekkingsroutes – 🌿 Rondleiding (2.30 uur) op afspraak: zo-ochtend. Negentien paden maken een ontdekking van de flora en fauna in het Parc Naturel Régional des Marais du Cotentin et du Bessin mogelijk. Er is een gids met 33 grote en kleine wandelingen te koop bij het Maison du Parc.

Rijd terug naar Carentan, verlaat Carentan over de D971 en neem links de D29. Ga na 13 km rechts de D8 op.

Rémilly-sur-Lozon C3

Dit dorp is bekend van het tenen vlechtwerk dat hier in de 19de eeuw een hoge vlucht nam. Die traditie wordt nu in een mandenmakerij voortgezet.

Neem de D94 in de richting van Marchésieux (2,5 km).

Marchésieux B3

Deze gemeente in het zuidelijk deel van het regionale natuurpark Marais du Cotentin en du Bessin heeft diverse interessante bezienswaardigheden, waaronder een kerk met **bijzondere fresco's** (14de eeuw).

Maison des Marais – Met borden aangegeven op de D900 tussen Saint-Lô en Périers - 6 étang des Sarcelles - ☎ 07 81 69 69 73 - www.adame-des-marais.fr - rondleiding op afspraak (1.30 uur) juli-aug.

Dit huis is mooi gerestaureerd en een schoolvoorbeeld van de traditionele architectuur in dit moerasgebied, waar de huizen volgens een oude bouwtechniek van stroleem – hier **bauge** genoemd – laagsgewijs en zonder houten staketsel op een fundament van natuursteen werden gebouwd.

In de regio staan nog een paar duizend van deze lemen huisjes, waarvan de meeste in de 19de eeuw werden gebouwd. De tentoonstelling geeft een beeld van het dagelijks leven en de werkzaamheden van de moerasbewoners.

Het met een bord langs de D900 aangegeven **Centre de Loisirs W.-Harvey** heeft onder meer een golfterrein, een miniaturdorp uit de jaren dertig van de vorige eeuw en een miniatuurtrein.

Verlaat Marchésieux in zuidwestelijke richting en volg de D433 tot het gehucht Le Bourg-d'Aubigny. Ga rechtsaf de D142 op.

Saint-Martin-d'Aubigny B3

Maison de la Brique de Basse-Normandie – 3 La Briqueterie - ☎ 02 33 07 61 95 - www.mairie-saintmartindaubigny.fr - ♿ - juli-aug.: 14.30-18.30 u; 2de helft juni en sept.: zo 14.30-18.30 u - € 3 (tot 10 jaar € 0,75). Een schoorsteen, een grote oven en droogkamers: de meeste installaties van de steenbakkerij zijn bewaard gebleven en geven een goed beeld van deze vrij onbekende activiteit.

CARENTAN-LES-MARAIS: ADRESBOEKJE**TIPS**

Maison du Parc – *Les Ponts d'Ouve* - 50500 Saint-Côme-du-Mont - ☎ 02 33 71 65 30 - www.parc-cotentin-bessin.fr (zie ook blz. 223).

Natuurexcursies – Het moerasgebied is het hele jaar door een bezoek waard, maar vogelkenners verkiezen de winter, wanneer hier heel veel trekvogels neerstrijken. Het hele jaar worden natuurexcursies georganiseerd – *programma bij het Maison du Parc*.

Documentatie – Op de 'Carte de Visite' die het regionale park uitgeeft, zijn 14 bezienswaardige plekken, 19 beleef- en ontdekpaden en een selectie wandelingen aangegeven. *Gratis verkrijgbaar bij het Maison du Parc en de plaatselijke toeristenbureaus*.

OVERNACHTEN

📞 **Goed om te weten** – In de logiesfaciliteiten (gîtes, chambres d'hôte, gîtes d'étape) met het Panda-label verblijven bezoekers midden in een ongerept natuurgebied, voorzien van gidsen over de flora en fauna en de mogelijkheid om het vanaf de gîte aangelegde natuurpad te verkennen. *Inl. bij het Maison du Parc of op ecotourisme.gites-de-france.com*.

GOEDKOOP

Hôtel-restaurant L'Escapade – 36 av. de la Gare - tegenover het station - ☎ 02 33 42 02 00 - <http://hotel-restaurentescapade.e-monsite.com> - 📺 - 15 kamers € 50/70 - ☎ € 7 - ✂ € 12,50/24. Dit indrukwekkende

pand huisvestte in de tijd van Napoleon III een poststation. Nu zijn er kamers van verschillende afmetingen, alle onlangs gerenoveerd, en een mooie eetzaal met een glimmende parketvloer.

DOORSNEEPRIJZEN

Chambres d'hôte La Roselière – 21 r. Lepelletier - ☎ 02 50 70 02 49 - www.laroseliere.e-monsite.com - 3 kamers € 100 ☎. Aan de haven ligt deze imposante 19de-eeuwse residentie, omgeven door een prachtige tuin. Grote kamers, met lambriseringen, antieke meubels, bedrukte stoffen en veel snuisterijen, net als vroeger. Een oase van rust, een vriendelijke gastvrouw en een perfect ontbijt, geserveerd in de historische eetkamer in Napoleon-III-stijl.

In de omgeving**GOEDKOOP**

Chambre d'hôte Domaine du Mémorial – 3 pl. de la Libération - 50620 Graignes - ☎ 02 33 56 80 58 - 📺 - 4 kamers € 60 ☎. Rondom dit fraai gerestaureerde herenhuis naast de regionale renbaan staat alles in het teken van de paardenfokkerij. Er zijn vier kamers op de bovenverdieping waaronder ook een familiekamer met uitzicht over het moeras. Tussen de stallen ligt een mooie fleurige binnenplaats. Een paradijs voor kinderen!

WAT MEER LUXE

Chambre d'hôte Château de l'Isle-Marie – L'Isle Marie - 50360 Picauville - (aan de D70 tussen Picauville en Chef-du-Pont) -

CARENTAN-LES-MARAIS

☎ 02 33 93 27 20 - www.islemarie.fr - 5 kamers € 150/280 🚗. Midden in het moerasland, aan het eind van een lange laan, wordt het spectaculaire silhouet van dit neogotische kasteel zichtbaar. Het is populair bij ooievaars, maar ook bij de hotelgasten die in deze historische omgeving grote kamers vinden met alle comfort.

UIT ETEN

DOORSNEEPRIJZEN

L'Escale des Sens – 10 r. Jean Loret - ☎ 02 33 42 08 87 - www.facebook.com/lescaledsens - *gesl. zo-avond, ma, di-middag - lunch € 17,50 - € 25,90/44*. Een zeer geliefd adres in het hart van de stad met een inventieve, moderne keuken met prachtige, kleurrijke gerechten. De eetzaal, in grijs en wit, is klein. Het is daarom raadzaam om te reserveren.

In de omgeving

DOORSNEEPRIJZEN

Ferme-auberge La Huberdière – 50480 Liesville-sur-Douve - Le Pommier - 8 km ten noordwesten van Carentan over de D913 (tot Saint-Côme-du-Mont), dan de D270 - ☎ 02 33 71 01 60 - www.chevrerie-ferme-auberge.com - 📍 🚗 - *gesl. zo-avond en ma - reserv. verplicht - € 18,90 - 4 kamers € 60 🚗*. Na een bezoek aan de melkvee- en geitenhouderij (melken om 17.30 u, winkel geopend di-zo) weet u alles over de kaasmakerij. Of u moet liever meteen aan tafel gaan om de huisgemaakte specialiteiten te proeven!

WINKELN

Dupont d'Isigny Sucralliance – 99 route Américaine - ☎ 02 33 71 66 66 - www.dupontdisigny.com - 📍 🚗 - *dag. beh. za, zo 9.00-12.15, 13.30-17.00 u*. Suikerverwerker Dupont d'Isigny is sinds 1995 in Carentan gevestigd, en beschikt

over een outletwinkel. Het hoofdproduct blijft de karamel (acht verschillende soorten), maar het bedrijf heeft daarnaast een scala aan zoetwaren ontwikkeld waaronder gums en zoete en zure snoepjes met fruitsmaak, muntsmaak en koffiesmaak.

SPORT EN ONTSPANNING

Boottochten

👤👤 **Op de Douve** – Mei-sept. - 🚼 - *rondleiding op afspraak (3 uur) - € 14 - mei-sept.: verken de moerassen met de Barbey-d'Aureville II gedurende een halve dag (€ 14, tot 12 jaar € 10) of een hele dag (€ 21, tot 12 jaar € 15)*. Vertrek vanuit Port-Jourdan (St-Côme-du-Mont), vlak bij het Maison du Parc. *Reserv. verplicht via ☎ 02 33 42 39 44 of 02 33 21 00 33 (toeristenbureau Ste-Mère-Église) - www.bateau-douve.com*.

👤👤 **Op de Taute** – Vaar een halve dag mee op de *Rosée du Soleil*, van eind april tot eind sept., afvaart in Saint-Hilaire Petitville/Carentan. *Reserv. verplicht: ☎ 02 33 55 18 07 - www.tourisme-marais-cotentin.com - € 14 (tot 12 jaar € 10)*.

Ezeltrektochten

Écurie Leseigneur – 10 route du Village des Mares - 50250 Bolleville - ☎ 02 33 46 99 78/ 06 42 22 91 06 - www.cte-chevauxetanes-camping-gite.com - 9.00-18.00 u.

👤👤 Ezels zijn ideale reisgenoten: laat ze uw kinderen of uw bagage dragen, of span ze voor een sulky of een boerenkar. Een tocht van een uur of meer is een ludieke en stille manier om het Parc Naturel du Cotentin, de lemen huisjes en de geschiedenis te verkennen.

Kano-kajak

Tochten op het Canal du Haut Dick, de Douve en de Taute. *Inl. en reserv.: Club nautique carentanaise - Le Port - 50500 Carentan - ☎ 06 86 57 68 44 - www.carentan Canoekayak.com*.

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Alexander van Kesteren, Jet Zegers, Mylène Delfos
Eindredactie	Karin Evers
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Bluejay Photo/iStock
Oorspronkelijke titel	Normandie Cotentin
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt) Amaury de Valroger
Hoofdreductie	Arnaud Goumand, Sophie Bentot, Catherine Brett, Hélène Bouchouca, Aulde Moreau, Amaury de Valroger
Redactie	Christelle Le Déan, Sandro Borel Keppie&Keppie, Varsenare Denis Rasse
Grafisch ontwerp	
Omslagontwerp	
Cartografie	
Met dank aan	Maria Gaspar, Cristian Catona, Marion Desvignes- Canonne, Hervé Dubois, Isabelle Foucault, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Françoise Klingen, Bénédicte Lathes, Sophie Roques

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2020

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2020/45/215 - NUR 512
ISBN 978 94 014 6525 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.